

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo náměstí, 6, 110 01 Praha 1
Tel: +420 222 112 111

Posudek vedoucího na bakalářskou práci:

**Jáč, Marek: John Adams a Thomas Jefferson: Dva pohledy na charakter USA. UK FSV
IMS, LS 2010/2011, 48 s.**

Bakalářská práce Marka Jáče se věnuje dvěma výrazným osobnostem ranných amerických dějin – Johnu Adamsovi a Thomasi Jeffersonovi. Mezi těmito dvěma velikány panoval přátelský vztah i vzájemná rivalita. Oba patřili mezi ambiciózní muže, kteří hráli klíčovou roli během války na nezávislost, a jejich postoje výrazně ovlivnily podobu nového státního útvaru Spojených států amerických a jeho vládu.

Hlavním cílem práce je srovnání osobností, politických cílů a jejich implementace obou prezidentů USA. Autorovým cílem je především srovnání vizí charakteru nového státu: „Lišila se Adamsova a Jeffersonova vize charakteru vlády ve Spojených státech amerických zásadním způsobem?“ (s. 10) Práce se také zabývá genezí vztahu mezi oběma politiky – od vzájemného respektu a spolupráce, přes politickou rivalitu až otevřené nepřátelství, až po obnovu přátelství na sklonku života obou amerických velikánů.

V první kapitole autor krátce představuje životní příběhy Johna Adamse a Thomase Jeffersona a identifikuje klíčové okamžiky, které ovlivnily jejich životní dráhu a hlavní povahové rysy.

V druhé kapitole autor představuje politické myšlení Johna Adamse. Kapitola začíná stručným přehledem historických interpretací role 2. amerického prezidenta: „Současníci vnímali druhého amerického prezidenta spíše jako politickou a veřejnou osobou (sic) než jako politického vědce a myslitele.“ (s. 24) Historikové začali Adamse jako ideologa a myslitele oceňovat až později. Autor se dále zabývá analýzou Adamsova textu *Myšlenky o vládě*, ve kterém se druhý americký prezident snaží definovat co nejlepší státní zřízení, ideál organizace vlády. Při shrnutí Adamsova textu *Obrana amerických ústav* autor sleduje posud v Adamsově myšlení a všímá si jeho konceptu „přirozených elit“ a jeho představy o využití těchto elit pro veřejný prospěch (s. 28). Jak autor správně poznamenává, Adams se intenzivně věnoval hledání nejlepší formy vlády, vlády, která by co nejvíce respektovala lidskou přirozenost a zároveň zabránila excesům.

Ve třetí kapitole se Marek Jáč věnuje osobnosti Thomase Jeffersona a jeho politickým vizím, které představil ve své knize *Poznámky o státu Virginia* a posléze v reakci na *Zákony o cizincích a pobuřování*, tzv. *Virginské rezoluci*. Čtvrtá kapitola je pak věnována srovnání politických osobností Johna Adamse a Thomase Jeffersona. Oba prezidenti byli zastánci oddělení moci, dvoukomorové legislativy jako záruky proti zneužití moci a jasně definované pravomoci exekutivy. Autor dochází k závěru, že zatímco John Adams se jako prezident

soustředil především na stabilizaci vlády, pro Thomase Jeffersona revoluce pokračovala. Pozoruje také, že oba muži se rozcházejí v chápání roli federální vlády – tento rozpor se projevil už během období, kdy Adams působil jako prezident a Jefferson jako viceprezident, zejména v souvislosti se Zákony o cizincích a pobuřování.

Na základě analýzy autor dochází k závěru, že přes veškeré přednosti nebyl Adams dobrým politikem, ale neopomíná poznamenat, že v politickém prostředí, v kterém Adams působil, by měl problémy i sebelepší politik – Adams totiž neměl podporu ani své strany, ani svého viceprezidenta. Jeffersona autor označuje za pragmatického politika, který byl ochoten slevit ze svých zásad, pokud měl pocit, že jde o významný krok pro budoucnost USA (jako příklad uvádí koupi francouzské Louisiany).

Vzhledem k tomu, že o životech a politických kariérách „otců zakladatelů“ byly napsány stovky knih, autora čekal nelehký výběr zdrojů. V zadaném rozsahu bakalářské práce nebylo možné jít do velkých podrobností. Autor se však pokouší o vlastní interpretaci, což lze hodnotit více než pozitivně, ocenit lze i snahu o práci s primárními prameny.

Z obsahového hlediska bych autorovi vytkla, že ve svém textu věnuje více prostoru Adamsovi než Jeffersonovi. Autor také nevysvětluje, na základě jakého klíče si vybírá texty, jejichž prostřednictvím dokládá Adamsovy a Jeffersonovy politické názory.

Z jazykového hlediska práce obsahuje několik stylistických chyb, které ale nejsou zásadního charakteru. Na s. 39 autor hovoří o „harvardské univerzitě“ – lepší by bylo použít názvu Harvardova univerzita.

I přes výše uvedené výhrady však mohu konstatovat, že práci, kterou jako celek považuji za zdařilou, doporučuji k obhajobě se známkou **výborně**.

Mgr. Jana Sehnálková

V Praze 4. června 2011